

Dosarul nr. 2rc-56/22
(2-21093802-01-2rc-06052022)

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă (jud: A. Postu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

D E C I Z I E

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către reprezentantul recurentului, Societatea cu Răspundere Limitată „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Publică „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Biovitagro” cu privire la încasarea datoriei și penalității,

împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de apelantul Societatea cu Răspundere Limitată „Biovitagro” cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit apelul depus de către acesta, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2021, I.P. „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Biovitagro” cu privire la încasarea datoriei și penalității.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriai Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, acțiunea a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 28 decembrie 2021, reprezentantul S.R.L. „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă, a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriai Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 06 aprilie 2022, reprezentantul S.R.L. „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă a depus supliment la cererea de apel nemotivată, indicând adițional că, apelul nemotivat a fost depus atât prin poștă electronică și semnat cu semnătură electronică calificată, cât și prin adresare poștală. Lecturând dosarul judecătoresc, a constatat că la dosar este anexat doar apelul nemotivat depus prin adresare poștală, iar cât privește apelul nemotivat semnat cu semnătură electronică

calificată, acesta nu a fost anexat la dosar și numerotat conform modului stabilit, dar doar capsat la coperta de la sfârșitul dosarului.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de apelantul S.R.L. „Biovitagro” cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și s-a restituit apelul depus de către acesta, ca fiind depus în afara termenului legal.

La 19 aprilie 2022, reprezentantul recurentului, S.R.L. „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii respective, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivare, a indicat că, soluția instanței de apel este una eronată, instanța s-a pronunțat în privința raționamentului de restituire a cererii de apel cu încălcarea normelor de drept procedural și cu o apreciere greșită.

Recurentul a reiterat că, prin încheierea dată au fost încălcate drepturile procedurale ale acestuia.

Recurentul a precizat că, făcând cunoștință cu materialele dosarului, a constatat că la dosar sunt anexate două avize poștale de recepție; semnate ca și cum de S.R.L. „Biovitagro”, fapt care nu corespunde realității și urmează a fi apreciat critic de către instanța de recurs.

Astfel, a comunicat că, pe ambele avize este aplicată semnătura unei persoane cu numele de familie — Cociu. Or, a menționat recurentul că, în cadrul S.R.L. „Biovitagro” nu activează vreo persoană cu acest nume de familie, nu este nici asociat și nu există careva tangență între o persoană cu numele de familie Cociu și S.R.L. „Biovitagro”.

A mai susținut recurentul că, a apelat la oficiul poștal din s. Tudora, r-nul Ștefan-Vodă, unde a primit răspuns că, într-adevăr în adresa S.R.L. „Biovitagro” au parvenit două adresări poștale de la instanța de judecată, ambele fiind recepționate de Lidia Cociu, care activează în calitate de contabil la fabrica de vinuri „Tudora-Vin” S.A., care se află în aceeași localitate. Adresările poștale au fost transmise Lidiei Cociu pe motiv că d-ei îl cunoaște pe Mihail Balan, care este tatăl administratorului S.R.L. „Biovitagro”.

A precizat recurentul că, Mihail Balan a negat faptul recepționării adresărilor poștale pentru S.R.L. „Biovitagro” și, cu atât mai mult, nici administratorul S.R.L. „Biovitagro” nu a cunoscut despre procesul judecătoresc sus-nominalizat. Despre acest proces judecătoresc și despre hotărârea judecătorească de încasare, administratorul S.R.L. „Biovitagro” a aflat întâmplător, prezentându-se la sediul I.P. „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” în legătură cu o altă întrebare pe marginea executării contractului semnat de părțile litigioase.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că, încheierea de restituire a cererii de apel a fost emisă la 07 aprilie 2022.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că, copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 13 aprilie 2022 și la 15 aprilie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de

însoțire (f.d.99, 100), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la actele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 aprilie 2022, în termenul legal.

Până la examinarea cererii de recurs, nu a fost depusă nici o referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul recurentului, S.R.L. „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă, este neîntemeiat și necesită a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de I.P. „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” împotriva S.R.L. „Biovitagro” cu privire la încasarea datoriei și penalității, a fost pronunțat la data de 22 noiembrie 2021 (f.d. 75).

Hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, a fost contestată cu apel de către S.R.L. „Biovitagro” la data de 28 decembrie 2021 (f.d.80-81).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de S.R.L. „Biovitagro” împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, cu restituirea cererii de apel, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, în temeiul art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează

probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 07 aprilie 2022, a respins cererea depusă de S.R.L. „Biovitagro” cu privire la repunerea apelului în termen și a restituit apelul declarat de S.R.L. „Biovitagro” împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, ca fiind înaintat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 94-98).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 22 noiembrie 2021 (f.d.75), însă cererea de apel nemotivată a fost depusă de către S.R.L. „Biovitagro” la data de 28 decembrie 2021 (f.d. 80-81). Ulterior la 06 aprilie 2022 a fost înregistrat apelul motivat (f.d. 89-91).

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că nu este justificată omiterea termenului, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 22 noiembrie 2021, iar cererea de apel a fost depusă doar la 28 decembrie 2021.

Cu referire la argumentul reprezentantului recurentului precum că nu a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, Colegiul menționează că, instanța de apel corect a constatat existența la materialele cauzei a avizului de recepție care atestă primirea corespondenței de către S.R.L. „Biovitagro” (f.d.77), prin aplicarea semnăturii olografe.

Subsecvent nu pot fi reținute alegațiile recurentului precum că scrisorile expediate de prima instanță nu au fost efectiv și real transmise, or, Colegiul civil remarcă faptul că, potrivit extrasului din Registrul persoanelor juridice, sediul S.R.L. „Biovitagro” este r-nul Ștefan Vodă, s. Tudora (f.d.52), adresă în care au și fost expediate scrisorile de către instanța de judecată.

Cu referire la aserțiunile reprezentantului recurentului precum că, corespondența adresată societății ar fi fost recepționată de către – o oarecare Lidia Cociu – persoană

care nu are tangență cu S.R.L. „Biovitagro”, Colegiul le consideră a fi vădit neîntemeiate, or, certificatul prezentat în instanța de apel de către administratorul S.R.L. „Biovitagro” în sensul probării neapartenenței Lidiei Cociu la personalul S.R.L. „Biovitagro” nu este însoțit de niciun act confirmativ, precum ar fi statele de personal.

De asemenea, Colegiul respinge ca fiind neîntemeiat și argumentul reprezentantului recurentului precum că terenurile agricole, dar și spațiile de lucru unde se află și activează angajații S.R.L. „Biovitagro” se află la o distanță de cca 4 km de localitate, or, potrivit art. 10 alin. (1) Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, răspunderea pentru autenticitatea datelor prezentate cu privire la sediu o poartă persoana juridică.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În temeiul art. 183 alin. (4) Cod civil, toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

Drept urmare, Colegiul conchide că, prima instanță și-a onorat obligația de a comunica pârâtului S.R.L. „Biovitagro” actele procedurale emise, inclusiv înștiințările destinate acestuia la adresa pârâtului unde își are sediul: r-nul Ștefan Vodă, s. Tudora (f.d. 52), de altfel, aceeași adresă fiind indicată în cererile de apel și de recurs (f.d. 80, 89, 101), însă nu poate fi pusă pe seama instanței de judecată recepționarea corespondenței de către o altă persoană decât destinatarul, în sensul pretins de recurent, în situația în care avizele de recepție din adresa destinatarului au fost remise instanței de judecată contrasemnate ca urmare a primirii corespondenței.

În atare circumstanțe, Colegiul notează că, argumentele reprezentantului recurentului nu pot fi reținute în justificarea omiterii termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe, or, împrejurările detaliate anterior denotă că, recurentul a fost informat despre existența litigiului aflat pe rolul primei instanțe, având în vedere că ultima a înștiințat despre aceasta pârâtul prin mijloacele prevăzute de lege la sediul acestuia.

De altfel, faptul pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești în lipsa pârâtului, la fel, nu justifică omiterea termenului de 30 de zile de atacare cu apel a hotărârii primei instanței de la pronunțarea dispozitivului acesteia, în condițiile în care materialele cauzei denotă că pârâtul a fost informat despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, inclusiv despre ședința de judecată numită pentru data de 22 noiembrie 2021, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești.

Mai mult, la data de 23 noiembrie 2021, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost publicat pe Portalul Național al Instanțelor, fiind și expediat în adresa pârâtului conform scrisorii datate cu 24 noiembrie 2021 (f.d.76).

Obligația instanței de judecată în virtutea art. 236 alin. (4) Cod de procedură

civilă, care stipulează că, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, nu exclude obligația participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, în situația în care pârâțul a fost informat prin mijloacele prevăzute de lege despre existența litigiului aflat pe rolul instanței. Părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO.

Colegiul iterează că, alegațiile reprezentantului recurentului precum că scrisoarea recomandată nu i-ar fi fost efectiv și real transmisă de către prima instanță sunt infirmate de prezența la materialele cauzei civile a avizului de recepție contrasemnat, cu nr. DS8002024643AS (f.d. 77).

Astfel, decad argumentele reprezentantului recurentului precum că despre existența litigiului a aflat întâmplător, mai târziu, prezentându-se la sediul I.P. „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” în legătură cu o altă întrebare pe marginea executării contractului semnat de părțile litigioase.

În context, Colegiul punctează că, odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Subsecvent, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de apel, care a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, având în vedere depunerea acesteia în afara termenului legal, or, instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Alegațiile părții recurente inserate în recurs nu și-au găsit confirmare și nu pot fi reținute în casarea încheierii contestate, precum și în repunerea în termenul de apel, deoarece omiterea termenului de declarare a apelului este imputabilă recurentului, care nu și-a exercitat drepturile procedurale în interiorul termenului stabilit de legiuitor.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, Colegiul relevă că, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat

posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către reprezentantul recurentului, Societatea cu Răspundere Limitată „Biovitagro”, avocatul Dumitru Barbăscumpă.

Se menține încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Publică „Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Biovitagro” cu privire la încasarea datoriei și penalității.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat